

A reformátorok és az asztrológia

Az embert minden korban érdekelte a jövő kikutatása. A középkori világban kétféle asztrológia létezett: az astrologia naturalis és az astrologia divinatrix.

3. oldal

Vajon megmondják a csillagok?

A világon tíz rendszeres újságot olvasóból nyolc elolvassa a napi horoszkópot is, és öt egyenesen ezzel kezdi az újságolvasását.

4. oldal

Hazug horoszkópok

A ma használatos horoszkóp nem egyéb egy üzleti vállalkozásnál. Sok ember vívódik a jövőjét illetően, és ezt az aggodást pénzre lehet váltani.

5. oldal

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYŰLEKEZETI LAPJA • 2016. JANUÁR 17. ÉVFOLYAM 2. SZÁM

NE A CSILLAGOKAT, ÉNGEM HÍVJ SEGÍTSÉGÜL!

Soha nem félt talán még úgy az ember a jövőtől, mint most. A szédületes távlatokat megnyitó és szinte mindent ígérő tudomány korában civilizációk összeomlásától, népvándorlásától, világháborútól és gyógyíthatatlan fertőzésekkel retteg ma az emberiség. A félelem pedig rossz tanácsadó, így nem csoda, hogy az asztrológusok és csillagjósok is elszaporodtak a világban. Az ember próbálja kikutatni a jövőt, próbál menekülni saját tetteinek következményei elől. Csakhogy azt nem lehet. Amit az ember vet, azt aratni is fogja, tanítja Pál apostol a Galata levélben, és ezt nem lehet elkerülni sem-

milyen jóslattal. Cselekedeteink és bűneink keserű gyümölcsseitől csak egyféleképpen tudunk megszabadulni: ha valaki azokat learatja, magára veszi helyettünk. Isten könyörült az ő gyermekeinkre, nekünk ajándékozta a szabadság drága útját Jézus Krisztus kereszthalálában. Aki hisz őbenne, el ne vesszen, tanítja Jézus önmagáról. A jóslatok és a jövő kutatása nem szabadít meg minket Isten bűn ellen való haragjától. Isten maga gondoskodott segítségéről, tisztán, érthetően, mindenki számára nyilvánítva: „Hívj segítségül engem a nyomorúság idején és Én megszabadítlak téged, és te dicsőítesz engem.” (50. Zsoltár)

KRISZTUS KÖVETÉSE

Talán soha nem volt olyan időszerű Krisztus követése, mint éppen ma. Pedig egyre kevesebben teszik ezt. A napokban olvastam a címben szereplő mű szerzőjéről, Kempis Tamásról (1380–1471). A teológián tanultunk róla, de most jóleső érzéssel állapítottam meg, hogy mennyire időszerű a „Krisztus követése.”

Kempis Tamás egy olyan korban élt, mint mi. Vagyis nagyon nagy volt a politikai és társadalmi nyugtalanság, éppen úgy, mint manapság. Ekkor került az egykori keresztyén Konstantinápoly az iszlamiszták kezébe. Európa 1/3-a a pestiben pusztult el. A keresztyén világ pedig egy erkölcsileg erőltetett egyházi vezetéssel küszködött. Az egyházban nagy volt a pompa és politikai hatalomra is törtek az egyházi vezetők. Az egyházat uralni kezdte a természet-tudományos racionalizmus. A teológusoknak kevés kapcsolatuk volt a Szentírással.

Kempis Tamás ilyen körülmények között írta meg a „De imitatione Christi” c. művét, ami magyarul így fordítható: „Krisztus követése.” Ezt a művet 1471/1472-ben Augsburgban nyomtatatták ki. A középkorban a Biblia után ez a könyv volt a legkeresettebb. A Szentírás tanítását a mindennapi életben történő felmutatására tanított Kempis Tamás könyve. Az emberek pedig vágytak arra, hogy megélik, amit az Írás tanít. (folytatás a 2. oldalon)

KRISZTUS KÖVETÉSE

(folytatás az 1. oldalról)

Kempis Tamás így vall az életének erről a szakaszáról: „Mindenuzt a békességet, a nyugalmat kerestem, de sehol nem találtam, csak egy sarokban egy könyvvel.” Ez a könyv erős Krisztus-központúsággal bír.

Naponta éli meg Isten szentségét: „Milyen méltóságteljes vagy, szerelmemes Istenem, és rettenetes is ugyanakkor. Magasztald fel azokat, akik szeretnek Téged, Uram. Akik pedig nem szeretnek, és nem félnek Téged, azok balgák és érzéketlenek.” Minden kegyelem: „Ó, én Istenem, nem magamban bízom, egyedül csak a Te kegyelmedben. Értéktelenek előttem az én szolgálataim, mégis Te kegyelmed által támogatsz engem. Egyedül ebben bízom, ebben reménykedem.”

Kempis Tamás kitér a megtérésre is: „Ó, én lelkem, ne légy oly balgatag, keresvén a világ hiúságait és keserűségét. Térj meg egészen Istenedhez, mert Ő minden vigasztalás alapja.” Vágyakozik Isten után: „Ó, mennyei Király, méltó vagy, hogy mindenek szeressenek. Szerelmesem, csak Téged óhajtalak. Mikor láthatom meg a Te arcodat, mely igazi boldogság lesz neked?”

De térjünk vissza korunkhoz. Ebben a nagy politikai és társadalmi nyugtalanságban, lelki silányságunkban tudunk-e mi így gondolni Istenünkre. Tudjuk-e mi ilyen imádatlással szeretni, szolgálni Őt? Vágyakozunk-e úgy Rá, mint Szerelmesünkre?

Akkor sem volt rózsás a helyzet! Konstantinápoly muzulmáná lett, az egyház messze került a Bibliától, a pestis Európa egy harmadát elpusztította. S most? Jönnek a muzulmánok. Az istentelenség pestise nem harmadol, hanem majdnem kiirtja Európát. A gazdag nyugat elvilágiasodott. Ám már bennünket is fenyeget Keleten.

Jó lenne visszaneézni Kempis korára! Jó lenne újra fontosnak tartani a Kempis utáni reformáció alapelveit, melyek a Biblia igazságait foglalják össze! Egyházunk, életünk reformációja a szívünkben kezdődik. Az Igét, a Bibliát fontosnak tartani – mindenek előtt és mindenek felett! Éppen úgy, mint őseink, eleink! Akkor áldás lesz életünkön, munkánkön, szolgálatainkon, családunkon, egyházunkon, hazánkön (a szétdaraboltság ellenére is)!

„Krisztus követése”? Igen! Még jobban, mint Kempis korában! Krisztus követése, még jobban, mint a reformáció idején! Mindenek ellenére és mindenek dacára! Csak ez a mi megtartatásunk biztosítéka!

CSOMAY ÁRPÁD

MINDEN GONDOTOKAT ŐREÁ VESSÉTEK!

„Minden gondotokat Őreá vessétek, mert neki gondja van rátok.” (1Pt 5,7)

„Immánuel: velünk az Isten” – hangzott az anyagi örömméret nemcsak az akkori, hanem a mai világ felé is. Újév hajnalán tudsz-e ennek örülni? Vagy pedig bosszankodsz, hogy nem sikerültek úgy az ünnepek, ahogy akartad, nem talátd el a szeretteid ízlését, nem tudtál elég örömet adni és kapni, és sorolhatnánk, mi minden miatt tudunk mi aggodalmaskodni. Sokan már attól is félnek ezekben a napokban, hogy ez az év is csak olyan lesz, mint ami elmúlt, és kezdődik minden előről.

Valaki egyszer azt mondta, hogy az aggodalmaskodás hasonló a szobabiciklihez. Tekeri, hajtja az ember, jól beleizzad, hevesebben dobog a szíve, de bárhogy erőlködik nem halad előre, egy helyben marad. Az aggodalmaskodásba is beleizzadunk, belebetegszik a szívünk, megnyomorít, elszomorít, mint olyan bűn, mely Isten és közénk áll. Mikor aggodalmaskodunk, a bizalmunkat vonjuk meg Istentől, pedig éppen a nemrég ünnepezt karácsony bizonyítja, hogy mennyire rászolgál a bizalmunkra, hisz elengedte egyszülött Fiát ebbe a világba, ahol nem rangjához és méltóságához illő királyi palota és hódoló embertömeg fogadta, hanem egy bűdös istálló néhány állattal.

Ugye még nem felejtetted el karácsony örömeit?

Ezért biztat a mai Ige: minden gondodat vedd rá, azaz bízd az Istenre, mert Ő azt ígérte, hogy betölti minden szükségünket. A kérdés az, hogy elegendő-e neked mindez?! Vannak egyedül élők, akik amiatt aggódnak, hogy lesz-e párjuk, ha igen, születik-e majd gyermekük, ha igen, egészséges lesz-e, mindezzel örlik önmagukat, pedig még egyedül vannak. Sok munkás amiatt aggódik, hogy nem tud majd megélni kis nyugdíjából, pedig nem is biztos, hogy eléri azt a kort, vagy, hogy valóban olyan kicsi lesz az a nyugdíj. Az aggodalmaskodás nem tünteti el a holnaptól való félelmet, de elveszi a mai nap örömét és békéjét.

Egy komoly, megpróbált életű hívő egyszer így fogalmazott: „az aggodalmaskodás a hit vége, az igazi hit kezdete az aggodalmaskodás vége”! Drága testvérem! Újévi ajándékként fogadd el az Istentől kapott lehetőséget: bízd életed Őrá, hívd segítségül a nyomorúság idején! El lehet esni, de az Istenben hívő fel tud állni, mert született nekünk ma a Megtartó, ki az Úr Krisztus. A most elkezdődött esztendő is bővelkedni fog kísértésekben, bajokban, nyomorúságokban. Ragadd meg Isten újra feléd nyújtott kegyelmét és szeretetét!

NAGY RÓBERT

AMIT ROSSZNAK LÁT AZ ÚR

„Azt tette, amit rossznak lát az Úr. Jeroboám útján járt, és abban a vétékben, amellyel az vétékbe vitte Izráelt.” (1Kír 15,34)

Dávid és Salamon uralkodása után az ország kettészakadt. Júdeában Roboám lett a király, Izráelben pedig Jeroboám.

Jeroboám két aranyborjút készíttetett, és felállította őket Bételben és Dánban. Ugyanis félt attól, hogy ha az északi országrészből a nép továbbra is Jeruzsálembé jár áldozni, elpártolnak tőle, és oda lesz a hatalma. Így a politikai szakadás után bekövetkezett a vallási szakadás is. Ennek pedig súlyos következményei lettek.

Jeroboám is félelemből cselekszik, éppen úgy, mint Saul. Nem bízik Istenben. Isten vezetése nélkül a saját elgondolása szerint zárandokhelyeket alakít ki. Így akarta biztosítani a maga hatalmát.

Sok ember életében ugyanígy van. Jó, templomba járó ember, talán még presbiter is, de a maga feje után megy. Ilyenkor az ember nem azt nézi, ami a közösségnek az érdeke, vagy mi használ az Isten dicsőségére. Persze, fennen hangoztatja, hogy ő az egyház érdekét nézi, közben a maga akaratát szeretné ráerőszakolni a másik emberre vagy a közösségre.

Jó lenne megvizsgálunk a magunk életét, a magunk szolgálatát! Milyen lelkiüreltel szolgálunk családunk, gyülekezetünk körében? Az Isten dicsősége fontosabb-e, vagy a magunk akarata?!

Jeroboám az Urat a maga céljaira használja. A vallást a maga hasznára akarja fordítani. Az érdekes az, hogy Jeroboám nem akar elszakadni az Úrtól. Az aranyborjak mellett az Urat is szolgálta. Ám ez nem volt kedves az Úr előtt.

Ma sem az! Az Úr nem tűr meg maga mellett senkit. Hiszen maga mondta: „Én, az Úr vagyok a te Istened... ne legyenek néked idegen isteneid én előttem!”

Jeroboám és a nép azonban imádja az aranyborjút is. Ezek a kánaániak szemében a termékenység, Baálnak a nemző erejét jelképezték. Így keverték össze Isten tisztelét a Baál-kultusszal.

Vigyázzunk, testvéreim, hogy milyen úton járunk! Milyen példát mutatunk a mi gyermekeinknek, ifjainknak? Mert életünk példaadás lehet számukra.

Jeroboám vétékben járt, és vétékbe vitte Izráelt. S ezt a példát követte Baása, az utóda is. A rossz utat választotta. Milyen a mi utunk? Jézus az út. Ő Maga mondta ezt magáról. Ezen az úton járva jutsz üdvösségre!

CSOMAY ÁRPÁD

A REFORMÁTOROK ÉS AZ ASZTROLÓGIA

Értette a csíziót az az okos, ügyes és hozzáértő ember, aki el tudta olvasni a naptárak (idő-, álm- és csillagjósági) ismeretterjesztő részét is. (Eredetileg 24 versorból álló öröknaptár, amelynek minden két sorában egy-egy hónap ünnepeit és fontosabb névnapjait jelezték – első sora a cisio szóval kezdődött, feloldva a Circumcisio Domini, az Úr körülmetélése ünnepének latin megnevezését.)

Az embert minden korban érdekelte a jövőendő kutatása. A középkori világban kétféle asztrológia létezett. Az egyik az ún. astrologia naturalis, amibe beletartozott az időjárás-előrejelzéstől kezdve, az égi jelenségek és természeti események magyarázatán át, a kalendáriumok és almanachok (évkönyvek) orvosi tanácsaival bezárólag minden, amit ma tudományunk nevezünk. A másik pedig az astrologia divinatoria volt, a horoszkópokkal (görögül: óránézés), a nagy együttállások értelmezésével és a sorsot befolyásoló jelek kikövetkeztetésével foglalkozó „áltudomány”, amit ma ezotériának (görögül: belső körnek szóló tanítás) hívunk. A középkori egyház mindkettőt megtúrta.

A nagy változást Nikolausz Kopernikusz (1473-1543) lengyel matematikus Az égi pályák forgásáról című művének 1543-as megjelenésétől számítjuk. Kopernikusz tulajdonképpen Szamoszi Arisztarkhosz (Kr. e. 310-230) görög csillagász heliocentrikus világképét gondolta újra, miszerint nem a Nap és a Hold kering a Föld körül (geocentrikus világkép), hanem fordítva. Kopernikusz ezzel a pusztán elméleti, elképzelt modellel logikus magyarázatot tudott adni például arra a kérdésre, hogy miért nem egyforma fényesek a csillagok (az arisztotelészi világkép szerint a Holdon túli világ teljesen változatlan), vagy arra, hogy mi okozza a Hold fázisváltkozásait.

Bár a magyarázatok logikusak voltak, az egyház (és a matematikusokon kívül nagyjából az egész világ) filozofikus eszmefuttatásnak tekintette Kopernikusz állításait, ezért különösképpen nem is foglalkoztak vele. Galileo Galilei (1564-1642) volt az első, aki napfényre hozta a heliocentrikus világképet, és valóságának tekintette, annak minden következményével együtt. Első eretnek-peréig (1616) nem is került indexre (egyházi tiltólistára) a képzelet eme matematikai kalandozása!

Az elmélet azért vált később mégis „veszélyessé” az egyház szemében, mert megszüntette a középkorra oly jellemző különbséget a földi és az égi történések között. Abban, hogy a Föld ettől kezdve már csak egy bolygó lesz a többi között, Isten teremtő munkájához viszonyultak tiszteletlenül, és megcsorbították Isten világmindenséget átható tekintélyét.

A római egyház tehát kezdetben nem foglalkozott a kérdéssel, bár teológiailag tévesnek (a bibliai teremtés-leírás szó szerinti értelmében), filozófiaiilag pedig abszurdnak tekintette. Luther Márton egyik Asztali beszélgetésében szintén elutasította az elméletet (Józsua 10,12 szerint a Nap állt meg egy teljes napra, amíg Isten népe győzelmet aratott – és nem a Föld, hiszen ekkor saját tengelye körüli forgása még szintén csak elmélet volt), Kálvin János pedig egyenesen rövid értekezést írt 1549-ben az Asztrológia ellen.

Melanchthon Fülöp (1497-1560), Luther munkatársának megítélése azonban nem ennyire egyértelmű. Bár a Biblia alapján ő is a geocentrikus szemléletet tartotta igaznak, amit az Isten által feltárt igazságnak tekintett. „Tiszteletteljesen, megelégedettséggel és hálával kell azt tudomásul venni és őrizni!” Nézete ennek ellenére is összefért azzal a meggyőződéssel, miszerint a horoszkóp a keresztyén tudomány része, hiszen a csillagok is Isten teremtményei. Nem hitt ugyan a vakon működő sorsban, és nem tulajdonított az égitesteknek önálló hatalmat, de tanítása szerint azok bele vannak építve Isten akaratába. Olyan Istentől jövő figyelmeztetéseket és jeleket látott az égi eseményekben, amelyekre az ember reagálhat, ha ismeri azokat.

Melanchthon komolyan hitt például abban a jóslatban, amelyet születésekor apjának tettek a csillagjósok, miszerint fia a Balti-tengerbe fog belefulladni, ezért egész életében kerülte a vizen való átkelést, és még annak ellenére sem ment Dánia és a Brit szigetekre, hogy tudta, nagy szükség lett volna reformatori tanítására. Egy 1543-as levélben pedig egyenesen arról beszélt, hogy meg van győződve afelől, hogy a Mars és a Szaturnusz szerencsétlen együttállása az oka Luther és Zwingli kibékíthetetlen úrvacsorai vitájának.

Az Ágostai hitvallás előkészítésében (1530) rendkívül fontos szolgálatot tett a protestantizmus ügyének, „Németország tanítójaként” pedig elévülhetetlen érdemei vannak az iskola-rendszer és a tanítóképzés sikeres beindításában, de babonás hitét Luther is csak megtúrta, el nem fogadta soha. Bár többször bírálta emiatt, haragudni, úgy látszik, még ő sem tudott érte. Inkább sajnálta, amiért gúnyolják, megtréfálják, és könnyen befolyásolják az égi jelek. Amiért bár kutatta, de mégsem értette az Igazi csíziót! (Martin H. Junk: *Melanchthon és kora című könyve nyomán*)

GALILEO GALILEI

A 450 éve született tudós, Galileo Galilei (1564-1642) évszázadokra megváltoztatja az egyház és a tudomány viszonyát.

Galilei heliocentrikus (a Nap körül keringenek a bolygók) modelljére kezdetben az egyház vezetői is érdeklődéssel és nyitottan tekintettek. VIII. Orbán pápa, Galilei barátja még személyes eszmecsere is folytatott vele az egyre népszerűbbé váló matematikai modell megvitatására.

A bonyodalmak akkor kezdődtek, amikor 1613-ban néhány domonkos rendi szerzetes a Bibliával ellentétes értelmezést látott benne, és tanításának kivizsgálását kérte a Benedetto Castelli matematikushoz intézett levele alapján. Korábban a geocentrikus, Föld-központú világnézet szerint a Föld mozdulatlan, és a többi bolygó (közöttük a Nap is) kering körötte, ami megegyezett a teremtés ötödik napjának leírásával. Az inkvizíció a kivizsgálás után nem találta egyház-ellenesnek Galileit, „csak néhány alkalmatlan szót és sértő kijelentést” találtak levelében, és hipotézisnek tekintették az egész kérdést.

Galilei azonban (heves természetű lévén) nem hagyta annyiban a kérdést, és 1616-ban maga ment Rómába tisztázni a helyzetet, de meggyőző bizonyítékok híján kiprovokálta, hogy könyveit tiltó listára (index) tegyék, de még így is népszerű maradt egyházi körökben is. 1632-ben változott meg végérvényesen minden, amikor Firenzében kiadta „Párbeszédek” című könyvét, melyben a VIII. Orbánnal folytatott beszélgetését örökítette meg, és amiben a pápát Simplicus (Együgyű) álnévvel illette. Provokációjának köszönhetően elvesztette addigi támogatóit, és az inkvizíció „súlyos tévedés és eretnokség gyanújával” kivizsgálta könyvét. Az ítélet életfogytiglani házi őrizet volt, vezeklésképp pedig három éven át minden héten el kellett olvasnia a bűnbánati zsolnárokat.

Az egyház tehát nem tudományos, hanem pápát sértő magartása miatt ítélte el (bizonyítja ezt az enyhe ítélet is) és arra kérte, hogy bizonyítékok nélkül ne erőltesse állításait, mert azzal csak az egyház tekintélyét vonja kétségbe.

A tudomány végül is őt igazolta. 1758-ban törlik műveit a tiltott könyvek jegyzékéből, de teljes rehabilitására majd 400 évet kellett várni, amíg II. János Pál pápa 1992-ben újabb kivizsgálás után hivatalosan is megsemmisítette az inkvizíció ítéletét.

SEMMIT SEM LÁTTAK ELŐRE 2015-BŐL A JÓSONK ÉS AZ ASZTROLÓGUSOK

Egy német közvélemény-kutató intézet még tavaly december végén számba szerette volna venni, hogy statisztikailag mennyi vált valóra az év eleji jóslatokból. A társaság mintegy 70 ismert jövőmondó prognózisait elemezte, és miután sorra vették a német médiában még az év elején közölt „hivatalos” jóslatokat, meglepő eredményre jutottak: mindenben tévedtek a német jövőmondók és asztrológusok 2015-ben: világháború nem tört ki, a világvége elmaradt, járvány sem volt Európában. Mi több, az asztrológusok és csillagjósok németországi szövetségének ilyenkor szokásosnak mondható óvatos, homályos prognózisai-kaiban még csak nem is szerepelt sem a Germanwings repülő márciusi tragédiája, sem a novemberi párizsi merényletek – állapította meg a német Paratudományok Tudományos Vizsgálatának Társasága (GWUP).

„Valóban izgalmas lenne, ha valaki tényleg látná a jövőt, ám eddig senki sem tudta az állítólagos képességeit bizonyítani” – közölte Michael Kunkel mainzi matematikus, aki a jóslatokat megvizsgálta. A német asztrológusok és csillagjósok szövetsége egyoldalúsággal vádolja a kritikusokat, de nem fűzött további kommentárt a kutatásához.

De mi se hagyjuk annyiba a dolgot, és vizsgáljuk meg Nosztradamusz híres jóslatait is. A francia orvos azt írta 2015-re, hogy a tudósok feltalálják a fiatalság elixírjét, a várható élettartam ezzel akár 200 évre is növekedhet. Ilyen körülmények között egy 80 éves ember úgy fog kinézni, mint egy 50 éves. Egy hatalmas földrengés elpusztítja az Egyesült Államokat, az emberek és az állatok beszélgetni fognak tudni, illetve az európai országokban eltörlik az adókat. Nosztradamusz hihetetlen jóslatainak egyike 2015-re pedig a halottak feltámasztását hirdeti. A próféta azt írta ezzel összefüggésben, hogy a halottak azért jönnek elő sírjaikból, mert a pokolban nincs több hely.

Ha a csillagjósoknak ritka rossz évük is volt, és egyetlen jóslatuk sem jött be, azért 2015-ben mégiscsak beteljesedett egy bibliai prófécia a Zsoltárok könyvéből: „A mennyben lakozó kineveti, az Úr kigúnyolja őket”. (2. Zsoltár)

VISKY ISTVÁN

VAJON MEGMONDJÁK A CSILLAGOK?

A világon tíz rendszeres újságolvasóból nyolc elolvassa a napi horoszkópot is, és öt egyenesen ezzel kezdi az újságolvasását. Mi a horoszkópjelenség: vak hit, vagy jó üzlet a sodródó bizonytalanságból?

A bűneset után a bukott ember alap-életérzése a félelem. A primitív kor embere egy állandó létbizonytalanságban és a kiszolgáltatottság érzésében élt. Az emberi lét kezdetén az ember egyik napról a másikra élt. Bizonytalan volt az élelemgyűjtögetésnek az eredménye, bizonytalan volt a vadászatnak a kimenetele. A primitív kor emberét az életének az előre nem láthatósága és kiszámíthatatlansága töltötte el.

A bizonytalansággal teli primitív ember megfigyelte, hogy minden bizonytalan ellenére mégis csak vannak rendszeresen ismétlődő jelenségek: a Nap mindennap felkel és lenyugszik, a Hold periodikusan változtatja formáját, és a sötét égbolton megjelenő csillagok mindig ugyanazt a rajzolatot mutatják. Nagyon megörült az ember ennek a felfedezésének. A Napot és a Holdat azonnal kinevezte isteneknek, és imádni kezdte azokat, a csillagokról pedig úgy vélekedett, hogy azok „hősök”, akik már nem élnek, de erejük megmarad az örökkévalóságig.

Ezt a felfedezést viszont nem minden ember találta helyesnek. A primitív emberek között voltak olyanok, akik továbbgondolták a dolgot, és feltették a kérdést: miért van rend az égitestek között? Amikor még alaposabban végiggondolták a kérdést, akkor már úgy kérdezték, hogy ki adta a rendet az égitesteknek? A Szentírás az emberiségnek ezt az eszmélődő korszakát úgy említi, hogy „ekkor kezdték az emberek segítségül hívni Istennek nevét” (1Móz 4,26).

Ez a két fajta ember és viszonyulás végig jelen volt az ember történetében: mindegyik ember fél a bizonytalanságtól, a sodródástól, de az egyik keres egy rendszert magának, és imádjja, a másik megkeresi a rendszer alkotóját, és Őt imádjja.

Az ember tehát nagyon hamar felfigyelt az égitestek kiszámíthatóságára. Ezt a rendet és kiszámíthatóságot az egyes égitestekben elképzelt erőnek tulajdonították. Az ember azt is észrevette nagyon hamar, hogy az égitestek és csillagok rendszeres váltakozása eseményeket vált ki a Földön. Teleholdkor nyugtalanok a kisbabák és ugatnak a kutya, holdtöltekor tengerapály van, bizonyos csillagképek megjelenésekor eljön a tavasz. Ezekből a jelenségek-ből arra következtetett a nem túl sokat gondolkodó ember, hogy az égitestek közvetlenül befolyásolják a földi történéseket.

A horoszkópírás elméleti alapja az a vélekedés, hogy minden születendő ember egész életét és életpályáját meghatározzák azok a csillagok, amelyek fogantatásuk pillanatában éppen az égbolt zenitjén, azaz a legtejején vannak. Maga

a görög eredetű horoszkoposz szó is ezt jelenti: hora = óra, szkoposz = rajz. A horoszkóp tehát egy gyermek fogantatásának „óra rajza”.

A HOROSZKÓPIRÁS GYENGE PONTJAI

Minden ember, aki horoszkópot olvas, azért teszi, mert szeretné megtudni belőle a jövőt. Sajnos ilyen szempontból sem sokat változott az ember az elmúlt tízezer évben. De vajon valóban kiszámítható-e a jövő a csillagokból?

Az égitestek és a csillagok világa egy zárt világ. Azaz nem változik. A bolygók és csillagok mozgása előre pontosan kiszámítható. Ezzel az asztronómia tudománya foglalkozik. Nem összetévesztendő ez az asztrológiával, ami a csillagjársát értelmezi, és ebből jósl!

A csillagok járásának előre kiszámíthatósága veti fel az első kérdést a horoszkóppal kapcsolatban. Hogy mondhatnak bármi újat a csillagok, amikor a mozgásuk előre kiszámítható, azaz éppen hogy nem tartalmaznak semmi újat? A történelemből több olyan uralkodót is ismerünk, aki a bölcs, bátor és rátermett fiú trónörökös nemzése érdekében csak bizonyos csillagállások idején volt hajlandó házasesetlet élni. (Leghíresebb közülük VIII. Henrik angol király, akinek a kedvező csillagállás ellenére sehogyan sem sikerült fiú utódot nemzeni, ezért hat feleséget vett el egymás után, nagy részüket kivégeztette. Utólag a genetika tudománya bebizonyította, hogy Henrik genetikai hibája miatt csak leányt tudott nemzeni.)

A második kérdés a horoszkóp idői meghatározása. Az ősi okkult tudományok szerint a fogantatás idejének csillagállását kell leírni. A horoszkóp hősorában (Kr. e. 2000 – Kr. u. 13. század) a horoszkópot már jóval a gyermek születése előtt összeállították. Mai statisztikák bizonyítják, hogy tíz emberből csak három tudja a születésének idejét percre pontosan, a fogantatásának pontos idejét pedig szinte senki nem ismeri. Ez felveti a kérdést, hogy a mai horoszkópolvasó fogantatása idejének pontos ismerete nélkül tulajdonképpen mit is keres a horoszkóppal? A horoszkópírás klasszikus értelemben vett okkult tudománya már rég – a középkorral bezárólag – lejárt.

VISKY ISTVÁN

HAZUG HOROSZKÓPOK

A ma használatos horoszkóp nem egyéb egy üzleti vállalkozásnál. Nagyon sok ember vívódik a jövőjét illetően, és ezt az aggodást mai világunkban pénzre lehet váltani. Mivel a nem gondolkozó ember a jövő ismeretéért és a horoszkóp kedvéért hajlandó újságot járattatni, horoszkópkönyvet venni, tehát a horoszkópjáért fizetni, ezért kialakult ennek a piaca. Ma a horoszkóp egy árú, amit jól el lehet adni.

Naponta sok millió ember olvas horoszkópot, akiknek nem ismeretes sem a fogantatásuk, sem a születésük órája. Ezt az akadályt elkerülendő a mai horoszkópot a tizenkét csillagöv szerint közlik az újságokban. A horoszkópeladás szempontjából ez egy kézenfekvő megoldás, mert a csillagászati-naptári év tizenkét időévben biztos mindenki megtalálja a helyét. Ezért a mai horoszkópot egy-egy csillagászati hónapra lebontva közlik: az adott időszakban születettek erre és erre számíthatnak. Meglepő, hogy sok millió ember ezt el is hiszi.

A mai horoszkópot tizenkét fajta ember-típust számolnak: Kos, Bika, Skorpió, Halak stb. A bökkenő viszont az, hogy a világon nem csak tizenkét fajta ember van, hanem legalább hétmilliárd. Minden ember egy külön világ, egy önálló lény, egy egyedülálló érték, egy nagyon bonyolult és összetett rendszer. Mindenek előtt már csak ezért sem kell horoszkópot olvasni: egyéni érteinkre, önálló mivoltunkra és emberi méltóságunkra nézve is sértő. (És vannak, akik ezért még fizetnek is...)

Másrészt pedig a horoszkópot két pofonegyszerű módszerrel meg lehet fogni. Ha összeválogatunk két-három sajtókiadványt, akkor ugyanarra a napra még véletlenül sem fogunk egyforma „előrejelzéseket” kapni, sőt, a jóslatok sokszor homlokegyenest ellentmondanak egymásnak! (Kár, hogy az emberek nem tudják, hogy az újságok szerkesztőseiben egy kávé és egy fél kenyér mellett rohögve szokták összeállítani a következő napi horoszkópot...)

A horoszkópot másik ellenőrzési módja még ennél is egyszerűbb: az ikertestvérek, bár csak pár perc különbséggel születtek – azaz ugyanazon csillagállás alatt –, mégis nagyon különbözőek. Még ha fizikailag hasonlítanak is egymásra, lelkiükben szinte mindig ellentétei egymásnak.

MINDEN MINDEGY, BÁRMI MEGTÖRTÉNHEZ?

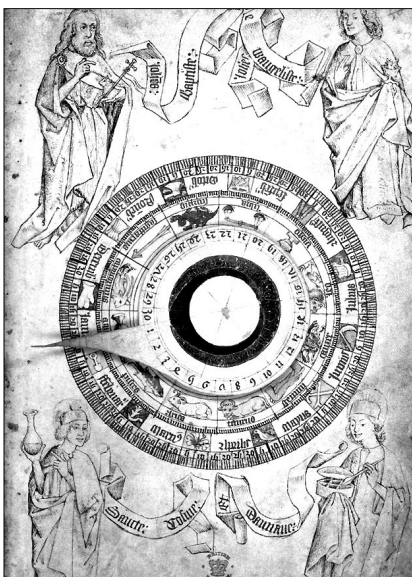
A sodródó, bizonytalan ember a nyilvánvaló becsapás ellenére is használja a horoszkópot. Vajon miért?

A jövő ismerete mindig nagy kísértés volt az ember számára. Ez ember ugyanis azt gondolta, hogy ha ismeri a jövőt, akkor a különböző ártó isteneknek és démonoknak vitt áldozati ajándékkal kivédheti a rá váró rosszat. Ez hívta életre a jóslás tudományát, amelyik a horoszkópírásnak egy továbbfejlesztett változata. Hamar rájött ugyanis az ember, hogy hiá-

ba olvasott ki valamit a csillagokból, mert a valóságban mégis minden másképpen történt. Ezért aztán a horoszkópírást a háttérbe szorult, és átvette a helyét a csillagjósolás: próbálták megfejteni az egyes égitestek várt hatását. Mivel a mindennapok történései nem követték a megjósolt eseményt – és ez számos csillagász és udvari mágus életébe került –, ezért a csillagjósolást kiegészítették más módszerekkel, és jóslatokat birkamájától kezdve a kutyabélen keresztül a kávézaccig mindenből. Az eredmény ugyanaz lett: a jövő nem fejtette meg magát.

Hasznos megemlíteni itt még egy kérdést: mi a helyzet, ha tényleg bejön az, amit a horoszkóp megírt?

A horoszkópot úgy vannak kitalálva és megírva, hogy körülbelül bejőjenek. Ez teszi

érdekessé a horoszkópolvasást. (Különbösenki nem venné meg és olvasná el.) Az emberi léleknek és az emberi élet mechanizmusának ismerete segít „bejövő” horoszkópot írni. Egyetlen horoszkóp sem ír olyat, hogy ma meg fogod találni a tavaly elvesztett pénztárcádat a pénzzel együtt, hanem olyasmint ír, hogy ma nagy öröm ér téged. A horoszkópíró arra számít, hogy 24 óra alatt csak történik valami, aminek örülni lehet...

A horoszkópot mindig nagyon általánosak, pont azért, hogy valami bejőjön belőle, és így a hitet fenntartsa. A cél pedig pont ez, hogy az olvasó holnap is vegye meg az újságot.

A horoszkóp egy önszuggesztíószerű hit kérdése. Sokan hisznek benne, mert hinni akarnak. A sodródás, tanácstalanság és kilátástalanság könnyen kikapcsolja a józan eszt, és elvezet egy olyan állapothoz, amelyben az ember már bármiben hisz, mert hinni akar.

MIT TUDNAK

A JÓSNÓK?

Vigyázat! Az újságokban hirdető jósnők kiváló emberismerettel rendelkeznek. Módszerük röviden a következő: „Hozzám jött, tehát baja van. Három baj jöhet általában szóba: szerelmi, anyagi vagy egészségügyi. Ránézésre el lehet találni, hogy éppen melyik az adott eset. Egy-két találó célzás a problémára. A kliens részéről a reakció: „Megbízok benne, mert ez tényleg mindent tud! (egyébként a szomszédasszonyom is őt ajánlotta.)” Ettől a ponttól kezdve a kliens már hisz. Bármit elfogad, bármire ráismer, bármit lát, bármit hall, bármit elhisz, mert a hit – a rossz hit is – a reménylett dolgok valósága, és a nem látható dolgokban való meggyőződés.

De valóban titok-e a jövő? Nem annyira, mint képzelnénk. Az ember jövőtudása nagyon fontos tulajdonságunk, hiszen ez az alapja minden tervezésünknek. A jövő nem tudható, de részben megérthető. Természetesen nagyon sokszor másként alakul minden, mint ahogy kiszámítottuk, mert viszonylányek vagyunk, összefüggünk más emberekkel és eseményekkel.

A Szentírás az ember jövőértéséről azt tanítja, hogy az embernek nagyon is értenie kell a jövőt, mert minden cselekedetünknek következménye van. Az az Ige, hogy „a bűn zsoldja a halál” (Róm 6,23) nem jóslat, hanem jövőismeretünk nagyon fontos eleme, és megváltásunkban való reménységünk alapja, hasonló módon volt jövőértése Ábrahámnak is, amikor hitt Isten ígéreteinek (Zsid 11,20).

Azok az emberek, akik nem elégednek meg a látható összefüggések imádsásával, mindig Azt próbálják megérteni, Aki az összefüggések mögött áll. Az értelmes ember Őt, Istent keresi, aki rendet és értelmet adott az időnek. A Szentírás sok helyen figyelmezteti az embert: „ne sodródj, légy bölcs, és értsd meg a létednek értelmét, vedd észre, hogy tartozol valakibe, értelme van a létednek”.

A jövőnk megértése először önmagunk megértésénél kezdődik. Főleg a fiatalok vívódnak sokat: milyen jövő vár rám, merre kell tovább haladnom, mi lesz velem? Ezekre a kérdésekre a válasz egyszerű: értsd meg Istennek rád vonatkozó tervét, és akkor megérted a következő lépést is. A Szentírásban nagyon sokszor olvasuk, hogy Isten vezeti az Ő népét. Ez nem csak egy elvont és ködös kegyeskedést jelent, hanem egy nagyon is konkrét irányítást, tanácsolást. Az emberi lélek úgy van megteremtve, hogy ha figyel az ő Teremtőjére, akkor megérti az útirányt.

TIZENÖT ÉVES SZOLGÁLAT

A temesvári református Új Ezredév Kórus alapításának tizenöt éves évfordulóját ünnepelték meg a közelmúltban, ünnepi istentisztelet keretében.

Az énekes szolgálat megkezdésének másfél évtizedes ünnepén, az égi énekkarba eltávozottakra való emlékezés mellett, az eltelt esztendőik maradandó élményeinek a felelevenítésére is sor került. A megmértetéssel felérő vetített képes számvevőből egyértelműen kiderült, hogy az ezredfordulón alakult énekes közösség első másfél évtizedes tevékenysége nem találatot könnyűnek, a gyülekezet szinte minden ünnepi alkalmán hirdették énekel az Igét, illetve budapesti, szentesi, mórhalmi, szegedi és több erdélyi helyszínen megtartott ünnepségek vendége volt az énekkar.

Az énekkar állandó résztvevője a Temesváron évente megszervezett Egyházzenei Napoknak, az egyházi énekek, veterán zsolnárok mellett a legnagyobb zeneszerzők – Mozart, Beethoven, Bach és mások – alkotásai is állandóan szerepelnek a kórus repertoárjában. Szabó Gabriella kórusvezető elmondta, hogy a négyyszolamú énekkar tagjai közül legtöbben elfoglalt emberek, és a napi teendőik mellett vállalják fel a heti rendszerességgel megtartott próbák, illetve a különféle rendezvényeken való részvételt.

„Az elmúlt tizenöt esztendő alatt, valamivel több mint negyvenen fordultak meg a kórusban – mondta Szabó Gabriella énekkarvezető – az állandó taglétszám húsz és huszonnégy között mozog, ugyanis a kórus több fiatal tagja éppen egyetemi tanulmányait végzi, mások elköltöztek Temesvárról és nehezebben jutnak el a próbákra, de ezzel együtt mindig sikerül tartani a színvonalat. A karácsonyi ünnepkör kínálja a fellépési alkalmakat, tavaly december 13-án az Egyházzenei Napokon, és a karácsonyi ünnepi istentiszteleten énekeltünk. Bízunk abban, hogy ez a kis összetartó csapat újabb, jó hangú fiatalokkal gyarapodva még sokáig szolgálhat.”

Gazda István, a gyülekezet lelkipásztora köszöntőjében méltatta a kórus másfél évtizedes szolgálatát, hangsúlyozva, hogy a gyülekezet egyik büszkesége az énekkar, amely színesíti és szebbé teszi az ünnepeket, ugyanakkor a temesvári református templomépítkezés hírére viszi szerte a régióban. *(Makkai Zoltánnak a Temesvári Heti Új Szóban megjelent írása nyomán)*

KÁRPÁT-MEDENCEI IMANAP TIZEDSZER

Egy évtizede rendezik meg immár az imanapot, melynek keretében minden évben más-más Kárpát-medencei református egyházkerületért imádkozhatnak a gyülekezetek december első vasárnapján. Kárpát-medencei nőszövetségi vezetők kezdeményezése nyomán 2006-ban tartották meg először, az elmúlt decemberben a Szerbiai Református Keresztyén Egyházért imádkoztunk.

„Kárpát-medencei református hitéletünk régi szüksége az, hogy a történelem folyamán darabokra tört, kívánatos egységet a gyakorlati egyházi életben újra élővé tegye” – írja Halász Béla, a Szerbiai Református Keresztyén Egyház püspöke a liturgiát és háttéranyagokat tartalmazó imanapi füzet köszöntőjében. Mint arra rámutat, lelki egységünket legjobban a közös imában tudjuk kifejezni. Bizonyágtételünk a délvidéki egyházvezető szerint akkor lehet hiteles mások előtt, ha megmutatjuk, hogy egymást szeretjük, és szeretetben hordozzuk egymás terhére. „Ebben az imádság a legelső feladatunk, és minden más ebből kell, hogy táplálkozzon” – fogalmaz a püspök.

KÜZDELEM A MEGMARADÁSÉRT

Halász Zsuzsanna, a Szerbiai Református Keresztyén Egyház elmúlt év április 11-én megalakult nőszövetségének elnöke köszöntésében arról ír, hogy nemcsak nőszövetségük, hanem egyházuk gyülekezeteinek múltja is a legfiatalabb az egész Kárpát-medencében, hiszen a mai Vajdaság területén az első református közösségek letelepítése csak az 1700-as évek végén történt. „Igaz, akiket akkor Mária Terézia uralkodása idején ide telepítettek, erős református közösségekből jöttek, de itt meg kellett küzdeniük az új helyen az új helyzettel” – teszi hozzá. Mint írja, ez a küzdelem jelenleg kétszeres ki-sebbségben zajlik: „mint reformátusok és mint magyarok küzdünk megmaradásunkért”.

IMALÁNC

„Szeretettel kérjük az egyházközségek lelkipásztoraikat, hogy kapcsolódjanak be ebbe az imaláncba, istentiszteleti keret biztosítva az imanapnak” – írta imanapi körlevelében P. Tóthné Szakács Zita, a Magyarországi Református Nőszövetség elnöke. A Kárpát-medencei imanaphoz mindig az érintett egyházkerület nőszövetsége állít össze liturgiajavaslatot, valamint a

terület múltját és kulturális értékeit is bemutató segédanyagokat, amelyet az imanapi alkalmat szervező gyülekezetek felhasználhatnak.

A legutóbbi imanapi füzetben a liturgiajavaslat mellett így olvashatunk a terület természeti, társadalmi viszonyairól, az egyház történetéről, a két – bácskai és bánási – egyházmegye gyülekezeteiről, a női szolgálatról, történelmi múltunkról a déli végeken, de található írás egy „kétségtelenül református sajátoságról”, a csigatésztaíról is. A Szerbiai Református Keresztyén Egyház sajátos helyzetét tükrözi az is, hogy a liturgiában a szokástól eltérően egy teljes prédikáció is szerepel. Az egyház sok szórványközösségében ugyanis – helyben lakó és rendszeresen kijáró lelkipásztor hiányában – vasárnaponként gyakran csak a prédikáció felolvasására van lehetőség.

IMANAP A GYAKORLATBAN

„2004-ben a kettős állampolgárságról szóló népszavazás kapcsán nyilvánvalóvá vált, hogy mennyi előítélet él bennünk, egyháztagokban is egymással szemben. Egyértelműnek tűnt, hogy mindez – az 1989-es politikai átalakulás előtti évtizedek elszigeteltségére is visszavezethető – komoly ismerethiányból fakad” – avat be az imanap hátterébe P. Tóthné Szakács Zita. Ezért e program elsődleges célja a nőszövetségi elnök szerint az ismeretátadás, ezáltal pedig a közösségek megerősítése és gyülekezetek kapcsolatfelvételének elősegítése. „Ez nemcsak istentiszteleti alkalom, fontos szerepet kap a felkészülés során az ismertető anyag megbeszélése is” – fogalmaz. A gyakorlati megvalósítással kapcsolatban elmondja, hogy az elkészített liturgia vagy annak csupán egy-egy eleme – például imádság és az igehirdetéshez választott textus – felhasználható a vasárnapi istentisztelethez, de akár kötetlen, szeretetvendégséggel egybekötött összejövetel is szervezhető egy gyülekezeti délutánhoz vagy nőszövetségi alkalomhoz kapcsolva. *(reformatus.hu)*

NÖVEKVŐ KERESZTYÉNELLENESSÉG NAGY-BRITANNIÁBAN

Nagy-Britanniában két éve alakult meg egy, „a vallás és a hit közéleti szerepét vizsgáló bizottság” egy volt magas rangú bírónő, Ann Elizabeth Oldfield Butler-Sloss vezetésével. A bírónő több befolyásos személyiséggel együtt átfogó vizsgálatot indított, hogy megvizsgálja, hol a helye a vallásnak a modern társadalomban.

A bizottság arra jutott, hogy szisztematikusan „keresztyénteleníteni” kell a brit közéletet, ugyanis egyre kevesebb a templomba járó keresztyén, miközben egyre több a muszlim vagy más vallású ember az országban, ezért „új vallási egyezségre” van szükség, hogy hivatalosan is több hangot kapjanak azok, akik nem vallásosak vagy nem keresztyének.

A 150 oldalas jelentésben olyan állítások vannak, hogy a vallásos iskolák társadalmilag megosztóak, mert vallás alapján szelektálnak. A jelentés készítői ezért azt javasolják, hogy például a „napi áhítat” helyett – amit a középiskolák többsége már most sem tart meg – be kellene vezetni a „gondolkodási időt”.

A jelentés támogatja, hogy csökkentsék az anglikán egyház püspökeinek számát a Lordok Házában, és adják át ezeket a helyeket imámoknak, rabbiknak, evangélikus lelkipásztoroknak és más nem-keresztyén papoknak. Szerintük a brit trónörökös koronázásán se csak keresztyén papok legyenek majd.

Meghökkentő az a javaslatuk is, hogy érdemes lenne újragondolni a terrorrelenes politikát, és biztosítani kellene, hogy a diákok is hangot adhassanak még a radikális nézeteiknek is anélkül, hogy attól kellene félniük, hogy az egyetlen feljeli őket a biztonsági szolgálatoknál. (Most kötelezi őket erre a törvény.)

A bizottság védelmi intézkedéseket is javasolt a nőknek a saría bíróságok és más vallási bíróságok előtt, de felhívást intézett a kormány felé is, hogy fontolja meg, engedje-e a polgári esküvőt azoknak az igénylő pároknak, akik egy jogilag nem kötelező érvényű vallási házasságot kötöttek.

Egy „tanácsadó testület” felállítását is kezdeményezték, aminek a „szakértői” megvizsgálják az arról szóló panaszokat, hogyan jeleníti meg a média a vallást.

A bizottság a jelentéshez felkereste többek között Justin Welbyt, Canterbury érsekét, Efraim Mirvis főrabbit, Theresa May belügyminisztert és a brit média legbefolyásosabb vezetőit.

A Nagy-Britanniában még mindig jelentős támogatottságnak örvendő anglikán egyház szerint a jelentés egy „szomorú szemét”, ami a „liberális racionalitás fogságába esett”. Az oktatási minisztériumhoz közel álló források szerint a jelentés ajánlásai a vallási iskoláknak egyszerűen „nevelésesek, és súlyosan elhibáztak”.

Mások viszont éppen azért támadják a bizottságot, mert szerintük nem elég határozottak a keresztyénséggel szemben, és nem mentek elég messzire a szekularizációban, azzal vádol-

va őket, hogy egy többvallású társadalmat akarnak létrehozni, ahelyett hogy észrevennék: az emberek többsége teljesen közömbös a vallás iránt.

Akármi is a jelentés, tény, hogy rohamosan fogynak a brit keresztyének: míg 1983-ban a lakosság 40 százaléka vallotta magát anglikán keresztyénnek, addig az arányuk most kevesebb, mint 20 százalék. Ennek három oka van: Egyre többen vannak, akik azt mondják, nem vallásosak: 30 éve a lakosság harmadát tették ki, most viszont már a felét. Másrészt sok keresztyén átpártolt más vallásokhoz, így már nem ők alkotják a többséget. A bevándorlás miatt pedig nőtt a vallásosok között a nem keresztyének aránya, főleg a muszlimoké, de a hinduké és a szikkhé is.

Az elmúlt év végén mutattak be az anglikán egyháznak egy kutatást, ami szerint a gyakorló keresztyének, akik a barátaiknak vagy a kollégáiknak meséltek a hitükről, a megkérdezetteknek csak 19 százalékát győzték meg arról, hogy kezdjenek el foglalkozni a keresztyénséggel, míg 59 százalékukat inkább elriasztották a vallástól. Az is kiderült, hogy tizből négy felnőt brit nem hisz Jézus Krisztusban. A megkérdezettek harmada azt is elmondta, hogy nem ismer gyakorló keresztyént.

A jelentés azért veszi célba mindenek előtt az oktatást, mert a ma is hatályban lévő oktatási törvényt 1944-ben fogadták el, amikor még szinte minden brit gyerek keresztyén volt. Most viszont a 18 és 24 éves kor közöttiek kevesebb mint harmada vallásos.

A keresztyénség tudatos visszaszorítása soha nem látott méreteket ölt ma Európában. Sok szakember szerint ennek mindenek előtt az az oka, hogy egy keresztyén kultúrájú társadalom sokkal nehezebben irányítható és manipulálható, illetve kevesebbet fogyaszt, mint egy lelki gyökerek és spirituális tartás nélküli közösség. Az egyre nehezebben fenntartható európai gazdasági fejlődés egyik akadályának sokan – kimondatlanul is – a hagyományos értékeket valló, családi közösségekben és nem érdekközösségekben gondolkozó keresztyéneket tartják. Mindemellett a legtöbb szeretetszolgálatot és a társadalom peremére sodródókat segítő központokat éppen a keresztyén háttérű szervezetek, illetve a keresztyén egyházak tartják fent.

ISTENTELENSÉG

Minden nem egyházi iskolában kötelező lesz tanítani az ateizmust is az Egyesült Királyságban a brit Legfelsőbb Bíróság döntése értelmében.

A Vallási ismeretek nevű tárgy tantervében tavaly év elején változtatott a kormány, ekkor kezdték el többen kifogásolni, hogy a különböző vallások mellett az ateista nézetek nem kaptak helyet. A Brit Humanista Szövetség bíróságához fordult, a bíró pedig most nekik adott ígazat, és meghagyta a kormánynak, hogy végezze el a szükséges törvényi változtatásokat.

Érthetetlen az, ami ma Angliában folyik. A legtöbb európai országban jelen van a keresztyénséggel szembeni ellenállás, de az angol társadalom kitűnik durva keresztyénellenességével. Két szomorú dolgot lehet ezzel kapcsolatban megállapítani.

Az első az, hogy Anglia nagyon sokat köszönhet a keresztyénségnek, azon belül is a protestantizmus egyik nagy értékének tekinthető Angol puritanizmusnak. Ha nincs Oliver Cromwell és az ő puritánjai, ma Anglia alig különbözne egy délamerikai köztársaságtól. Éppen az angolok kellene tudják a legjobban, hogy a 19. században kiépült hatalmas világbirodalomuk nem állhatott volna meg a fegyelem, az összetartás, a mértékletesség és a hűség nélkül, amelyeket éppen a puritanizmus ajándékozott Angliának.

Másfelől elszomorító, hogy Angliában a keresztyénséget azok támadják, akik önmagukat humanistának nevezik. Hát van humanistább, emberbarátabb és emberközpontúbb a keresztyénségnél? Az embert értéknek és drága kincsnek először Jézus Krisztus tekintette, annyira, hogy az életét adta az emberért, hogy aki hisz Őbenne, az el ne vesszen, hanem örök élete legyen. Jézusnál nagyobb humanistát el sem lehetne képzelni.

Ami ma Angliában történik az nem humanizmus és nem lelkiismereti szabadság, hanem az ember elértéktelenedése, termelő és fogyasztó bábbá való lealacsonyítása. Van egy elmélet, amely szerint ez jó az embernek. Nem gondolkodni, nem vállalni semmiért a felelősséget, semmiben nem himni, csak falni az életet. De valóban jó ez az embernek? Ha majd megcsömörlik, akkor hova fog menekülni vigasztaláshoz? Az ateizmus oktatása erre akarja megtanítani a most felnövő nemzedéket: nincs senki, aki könyörüljön rajtad.

ÉVFORDULÓ

FRANCISCUS GOMARUS (1563–1641)

375 éve, 1641. jan. 11-én szül. Franciscus Gomarus holland ref. teológus. Frankfurti (1587-93), middelburgi (1611-14) lp.; leideni (1594-1611), saumuri (1614-18), grönningeni (1618-41) teol. prof. Ellenzi J. Arminius tanítását; a *gomaristák* hitvitákon szállnak szembe az *arminiánus (remonstráns)* tanokkal. A nevével fémjelzett dorti zsinat (1618-19) elítéli az arminianizmust; kávinista tanokat fogad el. Revidéálja (1633) a holl. bibliafordítás (1637) őszötvetségi részét.

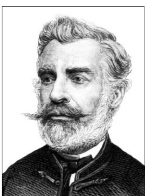
KOCSI SEBESTYÉN ISTVÁN (1761–1841)

175 éve, 1841. jan. 25-én hunyt el Kocsi Sebestyén István ref. teol. tanár. Debreceni

(1792-1803), pápai (1817-37) teol. tanár; hajdúböszörményi (1803), hajdúszoboszlói (1806), kecskeméti (1808-12), monori (1814-17) lp. *Messziologia* (1835) c. műve a messiási jövendöléseket ismerteti. Dogmatikai, egyháztörténeti, apologetikai jegyzetei maradtak fenn kéziratban. Az ókori keleti nyelvek ismerője; neki tulajdonítják az „Aki nem tud arabusul, ne beszéljen arabusul” szállóigét.

RÉVÉSZ BÁLINT (1816–1891)

200 éve, 1816. jan. 16-án született (ill. 125 éve, 1891. okt. 8-án hunyt el) Révész Bálint ref. püspök. Debrecenben a gyakorlati teológia tanára (1844-55). A szabadságharcban gyalogszázad kapitányként, majd nemzetőr parancsnokként szolgál. Debreceni lp. (1855), tiszántúli főjegyző (1856), debreceni esperes (1861), tiszántúli püspök (1871-91). Több imádságos és prédikációs kötetet jelent meg; szerkesztette az ismeretterjesztő *Egyházi Könyvtár* sorozatot (1858-60).

VÁSÁRLÁSRA KÉNYSZERÍTÉS VEZETETT EGY TURISTA HALÁLÁHOZ HONGKONGBAN

A pénz és a profit imádata eddig elképzelhetetlen méreteket öltött. Az elvakult nyereségvágy most már emberéletbe is került.

Súlyos sérüléseket okozó verekedésben meghalt egy kínai turista Hongkongban, miután egy ékszerboltban vita kerekedett arról, hogy neki és egy útitársának kötelező-e vásárolnia, ha bementek az üzletbe.

A városban vissza-visszatérő probléma, hogy az idegenvezetők az üzletektől kapott jutalék reményében, sokszor fenyegetéssel és egyenesen erőszakkal igyekeznek rávenni a turistákat a vásárlásra, s a jelenségnek hatósági tiltással sem tudják elejét venni.

Mint utóbb kiderült, az áldozat segíteni próbált egy olyan vitába, amely egy útitársa és idegenvezetőjük, valamint bolti alkalmazottak között pattant ki és fajult a tetlegességgig. A templomlátogatás után ékszerboltba vitt turista ugyanis nem akart vásárolni az idegenvezető és a bolti alkalmazottak unszólása ellenére. Az áldozat ennek a pártjára állt, ám négyen mindkettőjüket kilökdösték a boltból, és kint ökölharc alakult ki, amely végül a bé-

kességet helyreállítani próbáló áldozat halálával végződött.

Boldogok a békességre igyekezők, tanítja Urunk. Ám aki békességre, megegyezésre törekszik a mai világban, abból legtöbbször áldozat lesz. Mert ez a világ nem akar békességet vagy megegyezést, ez a világ profitot, vásárlást és pénzt akar. Aki ennek ellene áll, azt igyekeznek meggyőzni, hogy vásároljon.

A vásárlásra való serkentés és meggyőzés egyre erőszakosabb formát ölt a világban. Az egyszerű reklámok kora már lejárt, ma a legrafináltabb pszichológiai és mentális trükköket vetik be az üzletek, hogy állandó hiányérzetet és az ezt megoldó vásárlási lázat fenntartsák az emberekben. A mértéktelen és értelmetlen fogyasztás már eddig is emberéletbe került, hiszen az elpusztított erdők, vizek, földek és tengerek számos alultáplált gyermek és felnőtt pusztulásához vezettek. Ehhez hozzáadhatjuk a gyárakban aprópénzért halálra dolgoztatott emberek ezreit, és akkor valóságos képet kaphatunk arról, hogy a profit és a pénz hajhászása hova vezet. Aki pedig ennek ellene próbál állni, azt elpusztítják.

VIATOR

FRICSKA

Egy teológus hallgató karácsonyi legációba készül. A teológián egy professzor felkészíti:

– A jó igehirdetésnek három ismérve van: megnyugtató, megmozdító és megelégitő. Ilyen legyen az igehirdetésed, fiam!

Ünnep után beszámol a teológus a szolgálatáról.

– Nagyon jó prédikáció volt, professzor úr! Mindhárom szempontnak megfelelt. Megnyugtató volt, mert a gyülekezet fele elaludt, megmozdító is volt, mert a gyülekezet másik fele kiment a templomból az istentisztelet alatt, és megelégitő is kellett legyen, mert másodnapján már senki nem jött istentiszteletre.

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221-0323

Megjelenik kéthetente. Ára 1,50 lej.

Szerkesztőbizottság: Ghittea-Szabó József-Levente, Oroszi Kálmán, Rácz Ervin, Szomor Attila, Tokár Sándor, Tóts Beáta, Wagner Erik. **Felelős szerkesztő:** Visky István. **Tördelőszerkesztő:** Petrikó Ildikó. **Szerkesztőség:** 410001 Nagyvárad, Moscovai (Szilágyi Dezső) u. 14. sz. Tel.: 0726-242824, 0259-416067. E-mail: harangszo.ujsag@gmail.com. Honlap: www.kiralyhagomellek.ro, http://www.facebook.com/harangszo, http://www.harangszoujsag.wordpress.com.

Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szenczi Kertész Ábrahám Nyomdájában. **Felelős vezető:** Wagner Erik. A lap terjesztése a lelkes hívatálokon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.